

Laborista Esperantisto

14DE JAARGANG, NO. 5, 1 OCTOBER 1945
VERSCHIJNT ZO MOGELIJK MAANDELIJKS.
VOOR LEDEN GRATIS. OPLAAG 3500 EX.

Alle correspondentie betreffende de redactie en de administratie van dit blad gelieve men te zenden aan het secretariaat van de Federatie van Arbeiders-Esperantisten:
Vier Heemskinderenstraat 53 ², Amsterdam-W.

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN
IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

ESPERANTO
OP WEG NAAR HERSTEL

Hoe reikhalzend zien wij, Esperantisten, na meer dan vijf jaar van de buitenwereld te zijn afgesloten, uit naar nadere berichten van over de grens. Hoewel het aantal buitenlandse bladen, dat ons bereikte nog gering is, en zich bepaalt tot het bulletin van de „S.A.T. amikaro" en „Franca Esperantisto", uit Frankrijk, de „Esperanto Internacia" en „The Worker Esperantist", uit Engeland, de „Flandra Esperantisto" uit België, en „Dansk Esperanto-blad" uit Denemarken, maken wij met dankbaarheid gebruik van hun inhoud om een kijkje in de Esperanto-wereld te nemen, om het nieuws onder de ogen van onze lezers te brengen. In ons vorig nummer vermeldden wij reeds enige berichten, thans kunnen we daaraan meer toevoegen en het blijkt steeds meer, dat Esperantio geen fantasie-land is. Uit de eerste berichten kunnen we reeds waarnemen, dat de esperantisten zich overal geweerd hebben, dat ze onder grote, bijna onoverkomelijke moeilijkheden de moed niet hebben verloren, dat het geloof in de uiteindelijke overwinning van onze zaak diep geworteld is en onverwoestbaar, dat overal waar openlijk werk niet mogelijk was, gedurende de oorlog, het ondergronds-contact niet verloren ging en de beweging zich bij de bevrijding weer veerkrachtig opricht vol vertrouwen in haar idealisme en in de toekomst, en dat in die landen, waar het nationaal socialisme zijn klauwen niet naar het Esperanto kon uitstrekken, de beweging, zij het onder moeilijke omstandigheden, bleef functionneren en aan innerlijke sterkte heeft gewonnen.

Australië.

Het Departement voor Onderwijs in West Australië gaf zijn toestemming voor een Esperanto-cursus voor het Technische College in Perth.

Brazilië.

Het tiende geografische congres in Brazilië, dat plaats vond van 7 tot 16 September 1944, nam met algemene stemmen een voorstel aan ten gunste van de toepassing van Esperanto in de publicaties die de geografen het licht laten zien.
Het Braziliaanse Esperanto-congres dat plaats vond in Rio de Janeiro van 14 tot 22 April j.l. onder het voorzitterschap van Ambassadeur Jose Carlos de Macedo Soaros, oud Minister van Buitenlandse Zaken, was een triomf voor Esperanto, lezen we in „Flandra Esperantisto". Erevoorzitter was het staatshoofd Dr. G. Vargas. Als beschermheren functionneerden verscheidene ministers en gezanten, de aartsbisschop, de voorzitter van de Nationale Bank, de secretarissen-generaal, de burgemeester van de hoofdstad, de rector van de universiteit en nog tal van andere vooraanstaande personen. De zittingen vonden plaats in het Ministerie van Buitenlandse Zaken, en in het Nationaal Instituut voor Geschiedenis en Aardrijkskunde. Afgevaardigden van de voornaamste culturele verenigingen in Brazilië waren aanwezig. De Directeur-Generaal van Post en Telegraaf hield een toespraak bij de opening van een kantoor voor de verkoop der Esperanto-postzegels (w.o. met beeltenis van Dr. Zamenhof, auteur van Esperanto) bij deze gelegenheid uitgegeven.
Door het congres werd een verzoek tot de Conferentie van San Francisco gericht, waarin de aldaar confererende staatslieden werden opgewekt om bij hun resp. regeringen aan te dringen op het invoeren van Esperanto bij het onderwijs. Verder werd een aantal resoluties aangenomen waarin o.a. gewezen wordt op de wenselijkheid om van de wetenschappelijke werken in Brazilië verschenen, en waarvan geen vertaling in het Esperanto is, tenminste een résumé in het Esperanto het licht te laten zien; dat een leerstoel voor Esperanto in de faculteit van wijsbegeerte zou worden ingesteld; dat de internationale instellingen van Zuid- en Noord-Amerika Esperanto invoeren voor hun onderlinge betrekkingen; dat het Nationaal Instituut voor Aardrijkskunde en Statisiek zijn jaarboeken ook in het Esperanto uitgeeft, en het een statistiek aanlegt van de Esperanto-organisaties en instellingen. Verder werd de wens uitgesproken om in Rio de Janeiro een algemeen Esperanto-congres bijeen te roepen voor heel Amerika.
Het Nationaal Instituut voor Aardrijkskunde en Statistiek is inmiddels overgegaan tot het drukken van geografische kaarten in Esperanto. Een uitgebreid boek over Brazilië zal in Esperanto worden uitgegeven. De radio had reeds vooraf gedurende zes maanden berichten uitgezonden over Esperanto. Gedurende de oorlog werden alleen de uitgaven van kranten en boeken in de landstaal en in Esperanto toegelaten.

China.

Ondanks de oorlog werd er in China toch nog aan Esperanto gedaan. Zo lezen wij, dat een schriftelijke cursus in Tsjoengking niet minder dan 548 leerlingen telt.

België.

Ook in België heeft de Esperanto-beweging meer vorm gekregen, en welk een! Flandra Esperantisto verschijnt van Mei af weer regelmatig in groot formaat, met een schat van inlichtingen over een levendig organisatieleven in België, en gegevens uit het buitenland. Wij lezen o.m. een oproep tot deelneming aan een Esperanto-kamp gedurende de Pinksterdagen, waartoe men zich kon opgeven bij ons lid k-dino Corry de Cock uit Gent. Ook onze afdelingen in België hebben zich inmiddels gemeld.
Allerwege dus weer een opleven van de Esperanto-beweging. In Brussel vond op 10 Mei een esperantistenfeest plaats, waaraan een 200-tal aanwezigen deelnamen, waaronder ook vertegenwoordigers van een zestal andere nationaliteiten.

Denemarken.

In Denemarken heeft men een propagandaplaat uitgegeven, waarop op de landkaart van Denemarken alle plaatsen, waar men esperantisten vindt, heeft aangegeven met een groen sterretje. Het geeft een duidelijk beeld hoe intens het Esperanto in Denemarken reeds verbreid is, en maakt een zeer suggestieve indruk. In tegenstelling met Nederland is de Esperanto-beweging daar niet verboden geweest. 's Winters vonden er regelmatig cursussen plaats. Uit de aard der zaak was ook daar echter de algehele invloed merkbaar vooral doordat contact met de buitenwereld niet mogelijk was, en zij daar ook, evenals hier, de spertijd kenden waardoor het soms onmogelijk was 's avonds cursussen te bezoeken. In 1942, ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Kopenhaga Lab. Esperanto-klubo, werd nog een Esperanto-boek uitgegeven „Tra densa mallumo", en in 1944 gaf de Deense Arbeiders-Esperanto-Vereniging nog een bloemlezing uit „Eta Krestomatio". Men verwacht een grote toename nu de verbindingen weer hersteld kunnen worden.

Egypte.

In Egypte vond op 15 en 16 December 1944 in Kaïro het eerste landelijke Esperanto-congres plaats. Het congres werd begroet o.a. door vertegenwoordigers uit Engeland, Schotland, Wales, Nieuw-Zeeland, Griekenland en Polen. De bladen gaven uitvoerige verslagen van dit welgeslaagde congres. Als plaats voor het volgend congres werd genoemd Alexandrië.

Engeland.

De 41ste jaarvergadering van de Engelse

Esperanto-Vereniging vond op 5 Mei plaats in Birmingham. De rapporten over 1944, die een gunstig beeld geven van de onder deze moeilijke omstandigheden ondernomen en volbrachte werkzaamheden der vereniging, werden goedgekeurd. Besprekingen betreffende de propaganda, schriftelijke cursus en oprichting van nieuwe afdelingen vonden een belangstellend onthaal en leidden tot besluiten waarvan men voor de toekomst goede resultaten verwacht. Onder degenen, die een lezing hielden, lazen we ook de naam van k-do Klatil uit Tsjecho Slowakije, die gedurende enige tijd, voor de oorlog, in ons land verblijf hield.
De internationale Esperanto Bond (I.E.L.), die zijn zetel in Engeland heeft, heeft onafgebroken tijdens de oorlog zijn werkzaamheden voortgezet, ondanks alle moeilijkheden, die de internationale toestand de Bond ook in de weg legde. Met de hulp van de Engelse Esperanto-Vereniging is men er echter in geslaagd deze te overwinnen. Het orgaan „Esperanto Internacia" en het jaarboek zijn regelmatig verschenen. De oorlogsjaren brachten zelfs een verhoging van het ledental met 1264. Dat houdt een goede belofte in voor de toekomst.
De arbeiders-Esperanto-beweging in Engeland, die het meest onder de oorlogstoestand geleden heeft, herstelt zich meer en meer.

Finland.

De vereniging van blinden-esperantisten in Finland heeft in April haar 25-jarig jubileum gevierd.
De Finse grootloge van de Goede Tempelieren heeft een rijk geïllustreerde brochure in Esperanto uitgegeven over geheelonthouding. Bij het herstel van de postverbinding zal deze zijn weg door de wereld wel vinden.

Frankrijk.

In Frankrijk zijn met uitzondering van de S.A.T.-leden (Wereldbond van arbeiders-Esperantisten), de Esperanto-verenigingen toegetreden tot een nieuwe vereniging „U.E.F." (Franse Esperanto-Vereniging), die toetrad tot de neutrale Internationale Esperanto-Bond (I.E.L.).
Een Esperantist uit Nice rapporteert over de talenchaos, die thans in enkele wijken van Nice heerst, waar Fransen, Italianen, Spanjaarden, Russen, Engelsen, Marokkanen en Amerikanen tevergeefs trachten elkaar te begrijpen. De tijd is rijp voor Esperanto, schrijft hij, en dat bewijst ook de spontane bijval van de aanwezigen op een grote vergadering van de vakvereniging der spoorwegarbeiders, toen bij de rondvraag een der aanwezigen op de vraag van den voorzitter of iemand nog iets wenste, antwoordde: „Ja, de toepassing van Esperanto als internationale taal, en onmiddellijk het onderwijs daarvan op de scholen".

Marokko.

In Marokko is een nieuw Esperanto-blad verschenen „La Verda Flamo". Het redactieadres is: 5 rue Savorgnan de Brazza, Casablanca, Marokko.

Palestina.

Op 1 en 2 April vond het zevende congres plaats van de Palestijnse Esperanto-Vereniging en wel in Jeruzalem, waar een resolutie werd aangenomen waarin wordt uitgesproken dat Esperanto als internationale taal op neutrale grondslag noodzakelijk is voor tegemoetkoming aan de onderlinge verbintenissen tussen de naties op het gebied van wetenschap, kunst, politiek en handel, en de opvoeding ten gunste van de internationale solidariteit, noodzakelijk voor de wereldvrede; de vereniging roept op tot invoering van Esperanto bij het onderwijs; tot opname van Esperanto-artikelen in de pers; opname van Esperanto-programma's in de Radio; uitgaven van résumé's in het Esperanto van verschenen wetenschappelijke werken; inviteert het internationaal Esperanto-congres van I.E.L. (Intern. Esp. Bond) in Jeruzalem te doen plaats vinden.

Polen.

Dr. Henri Gielb, uit Polen, vertelt in „Esperanto Internacia", over zijn ervaringen als esperantist in Engeland. Gedurende zijn verblijf aldaar ontmoette hij duizenden soldaten, vrouwen die een plaats in 't leger vervulden en burgers, die Frans studeerden soms 4 of 5 zelfs 6 en meer jaren, en elke week hieraan 5 of 6 uur besteedden. Als ik deze mensen in 't Frans aansprak waren er maar zeer weinig die het verstonden of het enigszins konden spreken. Zo zij er duizenden uren van studie verloren gegaan. En dan te bedenken dat het Frans niet tot de moeilijkste talen behoort. Hij maakt een vergelijking met Esperanto, waarmede men in vijf maanden een beter resultaat heeft dan met 5 jaar studie van de Franse taal.

Portugal.

Vanuit Barreir rapporteert men een feestelijke bijeenkomst bij gelegenheid van het tweejarig bestaan van de Esperanto-club „Het Ontwaken", waaraan tal van andere Esperanto-groepen deelnamen.

Zuid-Afrika.

In Pretoria vond einde April 1944 een bijzonder goed geslaagde Esperanto-tentoonstelling plaats. In de stedelijke bibliotheek te Johannesburg werd een lezing over Esperanto gehouden, die de inleiding vormde voor het inrichten van cursussen. Thans heeft ook daar Esperanto zijn intrede gedaan. Regelmatig verschijnt er een Esperanto-krant.

Zweden.

Aan de 39ste jaarvergadering van de Zweedse Esperanto-Federatie werd door een record aantal afgevaardigden deelgenomen, die met groot enthousiasme de toekomstige plannen bespraken. Men verwacht een algemene toename van Esperanto nu de verkregen vrede de propaganda, toepassing en verbreiding van de internationale taal weer mogelijk maakt.

Zwitserland.

Het eerste na-oorlogse Esperanto-congres, het eerste na-oorlogse internationale congres, ziedaar twee bijzonderheden, die de bijeenkomst van de Zwitserse esperantisten in het fraaie Montreux tot iets onvergetelijks maakten. Er vonden excursies plaats, en cursussen en lezingen met deelgenoten uit Hongarije, Roemenië, Tsjecho-Slovakije, België, Frankrijk en Amerika. Onder de sprekers, die een lezing hielden was ook de bekende Dr. Ed. Privat. Men besloot het eerste na-oorlogse universele Esperanto-congres te inviteren in Zwitserland. Een programma werd opgesteld voor Esperanto-weekends in de bekende hotels, voor het houden van cursussen en lezingen in Esperanto, gepaard met ontspanning. Voor de „Zwitserse Gift" ten behoeve van de wederopbouw van Europa werd een flinke som geld ingezameld. Het geloof in een grote vlucht van het Esperanto, nu de vrede er weer is, uitte zich allerwege.

Nederland.

Overal kan men herleving van de Esperanto-beweging waarnemen. De Federatie van Arbeiders-Esperantisten heeft een dezer dagen haar 2000ste lid reeds ingeschreven. Hiermede is de helft van het ledental van voor de oorlog bijna bereikt. Wij smaakten het genoegen dat ook minister W. Drees als lid tot de Federatie toetrad. Onze zustervereniging L.E.E.N. heeft eveneens haar werkzaamheden hervat. Al de bezittingen gingen tijdens de oorlog verloren. Wegens papierschaarste kon haar orgaan nog niet verschijnen. Per circulaire werden de leden ingelicht. Verscheidene afdelingen werden heropgericht. Ook de katholieke Esperanto-vereniging N.K. is wederom aan het werk. Men hoopt het orgaan „Nederlanda Katoliko" in October of November te kunnen laten verschijnen.
In het zuiden was men reeds eerder aan de slag gegaan. Verschillende „oud-bekenden" (Esperanto-bladen) kregen we reeds onder ogen, benevens een groot aantal gestencilde afdelings- en groepsbladen.
Een artikel van oud-minister G. Bolkestein, dat een pleidooi inhield tengunste van Engels als wereldtaal, heeft heel wat roering gebracht. Een groot aantal brieven uit alle delen van het land, dat ons bereikte, gaf ons een kijk op de critiek die dit artikel heeft ondervonden.
Het in Nederland gevestigde Cseh-Instituut heeft eveneens van zich laten horen. Alles wijst er op dat men in Nederland wederom een opgewekt en krachtig Esperanto-leven tegemoet kan zien.

Bij de padvinders.

De volgende wereld-Jamboree zal in Augustus 1947 in Frankrijk plaats vinden. Esperanto is een der toegepaste talen, en alle prospektussen en programma's verschijnen ook in deze taal. Een vergadering voor esperantisten zal op de 2e dag plaats vinden.

Familie Zamenhof.

Volgens „Esperanto Internacia" is van de familie Zamenhof het volgende bekend: Dr. Julius Zamenhof is in Zuid-Afrika; Mevr. Maria Zamenhof-Szper in Siberië; Mej. Roma Zamenhof, dochter van Felix Z., woont nog in Warschau; Mevr. W. Zamenhof en Lodewijk (echtgenote en zoon van Adam Z.) bevinden zich eveneens nog in Warschau.

Voor postzegelverzamelaars.

De speciale esperanto-postzegel van het 10e Braziliaanse Esperanto-congres kan men verkrijgen door een daartoe in het Esperanto gesteld verzoek per briefkaart te doen toekomen aan: S-ro Antonio S. Varão, Rua Luiz Gurgel 101, Eng. de Dentro, Rio de Janeiro, Brazilo.

Radio.

Esperanto klinkt door de aether. De radio zendt van uit verschillende stations Esperanto-programma's uit!
Iedere Zaterdag wordt van uit Brazilië gedurende drie kwartier Esperanto uitgezonden door het officiële radio-station P.R.A.Z. Deze uitzendingen omvatten een serie lezingen van een cultureel programma, verzorgd in het z.g. „Universitata Horo", en vinden plaats van 19 tot 19.45 uur, Braziliaanse tijd, door het ministerie van Opvoeding en Gezondheid, welks adres is:
Praca da Republica 141 A, Rio de Janeiro.
Het zendstation P.R.D. 5 verzorgt van Augustus af lezingen over het nut van Esperanto.
Het zendstation W.R.J.N. Racine, Wisconsin in Amerika zendt iedere Vrijdag een Esperanto-programma uit.
Het station 3 S.R. in Australië tweemaal in de maand Esperanto-nieuws, golflengte 238 m. Sofia zendt uit op golflengte 352 m. iedere Woensdag om 17.15 uur in het Esperanto.
Kortrijk in België (B.N.R.O.) verzorgt elke Zondag om 9.30 (golflengte 202.5) Esperanto-lezingen.
Ook uit Frankrijk worden Esperanto-uitzendingen verzorgt door Lille en Lyon, dit laatste station 's Maandags om 22.10 uur.
En Praag I 's Maandags en Donderdags van 22.20—22.30, golflengte 470.2 en 1571.

Bij de Film.

In de tekst van de film „De dictator", met Charly Chaplin in de hoofdrol, is gebruik gemaakt van Esperanto. Alle aanduidingen, die op de film voorkomen zijn in deze taal gesteld.

WIJ GAAN ONZE EIGEN WEG

(Hoewel wij door de beperkte mogelijkheden, ditmaal voor ons congres, in ons orgaan ons de weelde niet kunnen veroorloven van een uitgebreide discussie en ons dan ook van commentaar op dit artikel onthouden, menen wij toch wel verantwoord te zijn om onderstaand stukje van k-do A., die voorheen een belangrijk aandeel in de ontwikkeling van onze organisatie heeft gehad, op te nemen. Red.)

Het congres onzer Federatie, dat in October 1945 zal plaats vinden, is een voorlopig congres. De daar te nemen besluiten behoeven bekrachtiging van het in 1946 te houden congres. Hetgeen inhoudt, dat deze besluiten ook te niet gedaan kunnen worden.
Het Federatiebestuur is van mening, dat dit congres een werkcongres dient te zijn, ter bespreking van alles betreffende verleden en toekomst onzer organisatie. Hetgeen wenselijk is na enige jaren ontbreken van openbare discussies. En de veranderde tijdsomstandigheden kunnen er mede aanleiding toe zijn. Wenselijk ware echter geweest, dat t.a.v. de voornaamste voorstellen betreffende structuur van onze Federatie en haar verhouding tot de internationale Esperantobeweging een inleiding zou plaatsvinden.
Het oude reglement onzer Federatie kende als haar doelstelling: de verbreiding van Esperanto onder de arbeiders in het gebied van de Nederlandse taal en bepaalde in art. 4: In haar streven is de Federatie, ten opzichte van elke richting, duldend neutraal, legt bij haar propaganda geen voorkeur aan de dag voor enige richting. Zij organiseert, ongeacht religieuze of staatkundige richting, weigert dus ook geen aansluiting uit principiële overweging. De oudere esperantisten voelden zich wel bij deze omschrijving van ons standpunt en het verhinderde de opkomst van de arbeiders-Esperanto-beweging niet.
Er kwam evenwel een stroming voor een meer principieel standpunt, dat als volgt in onze statuten, in art. 2, tot uiting kwam, n.l.: De Federatie erkent het bestaan van de klassestrijd, maar ten opzichte van de verschillende richtingen in de arbeidersbeweging is zij neutraal.
Hetgeen in 1939 weer werd gewijzigd in: De Federatie is een culturele arbeiders-organisatie, die de democratische principes onderschrijft.
Deze wijziging geschiedde natuurlijk om stelling te nemen tegen de fascistische stromingen. Daarover dus thans niet uitgewijd.
Geven echter de huidige tijdsomstandigheden nu wel aanleiding om thans wederom tot statutenwijziging over te gaan? Welke versteviging van onze grondslag en welke voordelen voor de propaganda en de verbreiding van Esperanto biedt ons een wijziging in de geest van het 7e voorstel Gouda? Helaas biedt de beperktheid van ons orgaan geen gelegenheid om ook de motivering van het voorstel behoorlijk te bespreken. Slechts vraag ik mij af of de Federatie dan inderdaad socialistischer zal zijn als dit in haar naam tot uiting komt? Zijn het de ware socialisten wel, die, omdat onze naam luidt Fed. van *Arbeiders*-Esperantisten, verre van haar blijven? En varen wij, d.w.z. de Esperantobeweging, er beter bij *als* misschien dat soort socialisten door die naamsverandering worden aangetrokken, doch evenzeer anderen, arbeiders, wantrouwiger tegenover ons komen te staan? Men zie ten deze slechts naar het 23e voorstel van Heilo! En wat zegt ons dat enkele woord „socialistisch", dat de plaats van „arbeiders" in de naam der Federatie zou moeten innemen, nu de mode van deze tijd met zich brengt, dat iedereen zich socialist noemt, meestal voorzien van enig, soms onduidelijk, adjectief! Kijk, we zijn in de eerste plaats socialist, en misschien vele leden onzer Federatie ook dat niet, maar in de tweede plaats, esperantist. Doch met onze Federatie is het andersom. Zij is in de eerste plaats een Esperanto-organisatie en wel een die zich tot taak gesteld heeft het Esperanto te propageren en te verbreiden onder de arbeiders en in de arbeidersbeweging! Daaraan dankt onze organisatie haar bestaan en ook daarvoor slechts is zij dienstig. Nochtans een grote en grootse taak. Moeten wij die taak beperken, door ons enkel te richten tot bepaalde socialistische instellingen? Nu dat ook de vakbeweging los staat van de politieke partij(en)? En hoe denkt men zich dan de propaganda te voeren in bepaalde stadswijken en dorpen, waar wij toch wel belangstelling vragen voor onze internationale taak, maar niet of men het eerst met onze principes eens is? Aan de adel van de arbeid en aan den arbeider zelf worden veel schone woorden gewijd. Desondanks blijven velen gaarne verschoond van die benaming. In 't geding is ook of wij onze Federatie zullen vervormen tot een bond. Alsof dan de voorwaarden geschapen zouden zijn voor een grotere bloei van de Esperanto-beweging. Om aan te tonen, dat een gecentraliseerde Esperantobond voor de propaganda minder voor-

OPEN BRIEF

aan

den Hoog-Edelgestr. Heer Oud-Minister

G. BOLKESTEIN

Het zij ons vergund, geachte heer Bolkestein, enig commentaar toe te voegen aan de in Uw artikel „ Wereldhulptaal", verschenen in „Het Parool", medio Augustus, geuitte bewering dat: „alleen de Engelse taal als wereldhulptaal te verwezenlijken is," en de daaraan toegevoegden raadgeving, dat: „als men haar als zodanig niet aanvaardt men van het denkbeeld ener wereldhulptaal geheel moet afzien."
Hoe nu, vragen wij u, mijnheer Bolkestein, is Uw geloof in het Engels als wereldhulptaal reeds zo zwak, dat de twijfel uw pen bekruipt, en U slechts een wanhopig negatief perspectief kan openen voor Uw lezers?
Waarom, vragen wij U, die twijfel? Denkt u misschien aan de andere talen, die in het verleden eenmaal een plaats hebben ingenomen als nu het Engels, en die thans slechts een bescheiden rol op de wereldmarkt vervullen? Twijfelt U misschien aan de huidige positie van de angel-saksen, en voorziet U een mogelijke concurrentie van een andere invloedrijke natie? Verwacht u misschien eenmaal herstel van franse invloed, of van groei van b.v. Zuid-Amerikaanse invloed, waardoor U dan weer een pleidooi zou moeten houden voor het Spaans? Of misschien voor het Chinees, dat toch ook reeds door een slordige vier en half honderd millioen gesproken wordt? Tja, 't is een rare geschiedenis met die nationale talen! Wij moeten U toegeven, dat we nooit precies zeker zijn waar we nu eigenlijk wel aan toe zijn. Daarbij komt dan nog dat vooraanstaande vertegenwoordigers van naties, die ook nog iets in de melk te brokkelen hebben, 't dikwijls klaarblijkelijk vertikken om Engels te spreken in internationale bijeenkomsten.
Maar desondanks, mijnheer Bolkestein, hoe was het ons uit het hart gegrepen, dat het Departement van Onderwijs, tijdens het verblijf van de Nederlandse regering te Londen, het initiatief nam tot het bijeenroepen van een Internationale Commissie, en de leden hiervan „de wenselijkheid van één wereldhulptaal in min- of meerdere mate erkenden, omdat dit op ideëel en practisch gebied ligt, en dat niemand daarbij bedoelt de waarde van eigen taal ook maar in het geringst op zij te schuiven of te verminderen".
Maar, vragen wij U, mijnheer Bolkestein, wat moeten wij dan wel denken van de twijfel die aan uw pen knaagt, als we lezen, dat deze commissie tot de conclusie is gekomen, dat hiervoor slechts in aanmerking komt: „een levende taal van heden"?
Waarom, mijnheer Bolkestein, kon deze commissie geen keus doen tussen Frans of Engels?
U vergunne ons bovendien nog een enkele vraag. Is u wel zeker dat een andere samenstelling van vertegenwoordigers dan uit de acht deelnemende landen, mogelijk niet een beter resultaat zou kunnen brengen? De engelsen waren niet vertegenwoordigd. Maar als men nu b.v. Frankrijk ook eens negeert en buiten de commissie houdt, zou men dan niet tot een besluit kunnen komen om het Engels als wereldhulptaal in te voeren? De waarden van zulk een commissie met één land meer of minder doet er immers toch niets toe. Maar wat denkt U van een commissie uit b.v. vertegenwoordigers van Spanje en enige Zuid-Amerikaanse staten? Die besluit misschien unaniem ten gunste van het Spaans. Dan waren we zo klaar. Of b.v. van Rusland, Bulgarije, Roemenië, en nog een paar staten uit die hoek. Mogelijk waren die met algemene stemmen voor het Russisch te vinden. Een commissie, die geen keus kan doen, zoals die, waarvan U in uw artikel rapporteert, brengt ons niet veel verder, ziet U.
U vergunne ons overigens nog een enkele opmerking. Uw commissie was unaniem van mening, dat geen kunstmatige taal in aanmerking kan komen als wereldhulptaal.
Zou het misschien mogelijk zijn, dat deze commissie hiermede toch een vergissing heeft begaan? U gaf er tenminste blijkbaar de voorkeur aan om de gronden waarop de commissie tot deze conclusie kwam maar niet nader aan te duiden. Mogelijk vindt U ze ook niet erg steekhoudend? Zou het daarom misschien geen aanbeveling verdienen om een voorstel tot de commissie te richten om en bloc een cursus in het Esperanto te volgen? Wij raden het ten zeerste aan. Juist Uw betoog toch versterkt de overtuiging ook van de tevens Engelskennende en Engels-sprekende esperantisten, dat het Esperanto in de practijk bewezen heeft alle eigenschappen te bezitten, die aan een wereldhulptaal moeten worden gesteld.
En het zijn niet alleen vorengenoemden, maar ook al de overige, die naast het Esperanto, dat ze gemeenschappelijk toepassen, schier alle talen ter wereld vertegenwoordigen, die een levend pleidooi zijn voor de doelmatigheid van de „kunstmatige" taal Esperanto. Misschien zou het aanbeveling verdienen, dat de commissieleden eens kennis namen van de internationale Esperanto-congressen, waar toch ook regelmatig een twintig- of dertigtal naties vertegenwoordigd zijn en het Esperanto door allen vloeiend, in de hevigste en soms zelfs felste discussies, wordt gebruikt. Ziet U, mijnheer Bolkestein, deze practische toepassing weerlegt ten enenmale de bewering der commissie.
U is nu al zover gekomen dat ieder Nederlander naast zijn Nederlands ook Maleis en Engels spreke, maar zou 't niet beter en radicaler zijn, dat een ieder, van welke nationaliteit ook, naast zijn moedertaal het Esperanto lere? Zo ja! Laten we dan ook onze schouders daaronder zetten, dat propageren en de Esperanto-beweging snel versterken. Want, mijnheer Bolkestein, het Esperanto is reeds zodanig verbreid, dat men het wel tegen kan werken, doch zijn ontwikkeling, groei en uiteindelijk slagen niet meer kan tegenhouden.

Hoogachtend,

A. VEEN, Red. Lab. Esperantisto.

TAGORDO POR LA 26A KONGRESO

Sabaton, la 6an de Oktobro.

Malfermo de la akceptejo je la 13a horo.
Ekskurso al Rembrandthuis je la 14.30 horo.

Unua kunsido.

1. Malfermo je la 19.30 horo.
2. Elekto voĉodonkomisiono.
3. Elekto propon-komisiono.
4. Elekto-estraro.
5. Fermo.

Dimanĉon la 7an de Oktobro.

Dua kunsido.

Komenciĝo je la 10a horo.

1. Proponaro kaj amendoj.
2. Budĝeto.
3. Elekto Konfliktkomisiono.
4. Elekto Kongresloko 1946.
5. Elekto Kaskontrola komisiono.
6. Fermo.

Amendoj al la proponaro

Strukturo kaj Regularo.

Sekcio Enschede.

Ordopropono koncerne al prop. 7.
La kongreso prokrastu ĉi tiun proponon, ĝis la komitato proponita de la fed. estraro (propono 3a de la tagordo) faris raporton al la kongreso.
Ci tiu amendo nur valoras, se la propono de la fed. estraro estas akceptita.

Rezolucio.

Sekcio Amsterdam III.

Ordopropono koncerne al prop. 8.

La kongreso decidu pritrakti proponon 8an post la 13a propono (de sekcio Emmer-Compascum).

Al propono 7.

Sekcio Rotterdam V.

Art. 1 tekstu: De landelijke vereniging van socialistische esperantisten in Nederland genaamd: Ligo de Socialistaj Esperantistoj en la regiono de la nederlanda lingvo (Bond van Soc. Esperantisten in het gebied van de Nederlandse taal) is gevestigd te Amsterdam. Zij wordt in de statuten aangeduid als bond.
Art. 2 tekstu: De bond stelt zich ten doel.... (k.t.p., laŭ la propono).

Sekcio Rotterdam V.

Anstataŭ „Socialistaj Esperantistoj" resp. „Socialistische Esperantisten", oni legu en la koncernaj art.: „Socialistaj Laboristaj Esperantistoj", resp. „Socialistische Arbeiders-Esperantisten" en „socialistische arbeiders-beweging".

Al propono 8a.

Sekcio Heilo.

Al la rezolucio de la fed. estraro ni aldonu: „kaj kiu havas la saman strukturon kiel la Federacio"; ĝi do tekstu: Decidas permesi al la anoj de la Federacio nur la membrecon de tiu internacio aŭ mondorganizo, kun kiu la Federacio starigos specialan interkonsenton, kaj kiu havas la saman strukturon kiel la Federacio, aprobitan de la Fed. kongreso.

Sekcio Groningen.

En la lasta parto de ĉi tiu rezolucio oni legu: decidas permesi al la anoj de la Federacio nur la membrecon de tiu internacia aŭ monda organizo ESPERANTA, k.t.p.

Sekcio Rotterdam I.

Konsiderante,

ke la teksto de la „Apldorna Rezolucio" por la nuna tempo ne plu ĝustas, tial ke i.a. la organizoj nomitaj en ĝi ne plu ekzistas, ke tamen estonte povas esti fondataj aliaj internaciaj aŭ mondaj organizoj, kiuj pli malpli konkurencos kaj kontrastos inter si,
ke aliĝo de niaj membroj al diversaj organizoj enportus malharmonion kaj skismon en la Federacion,
la Kongreso decidas permesi al la anoj de la Federacio membrecon nur al S.A.T., kun kiu asocio la Federacio havas konvencion kaj kiu pro sia neŭtraleco koncerne la politikajn skolojn en la socialisma movado estas la nura organizo, kun kiu la Federacio povas kunlabori kaj kiu ebligas plenan agadon de la Federacio sur la tereno de la internacia propagando (la porlaboro) per la L.E.A.-komitato en S.A.T.

Sekcio Rotterdam II.

Propono 8a tekstu:

La 26a kongreso de la Federacio de Laboristaj Esperantistoj en la regiono de la Nederlanda lingvo, opiniante, ke same kiel en la jaroj antaŭ la 2a mondmilito, ankaŭ hodiaŭ la plej logika kaj dezirinda organizformo por la laboristaj esperantistoj estas mondorganizo;
plue, ke tiu mondorganizo nepre devas esti supertendenca kaj ne partipolitika;

(Vervolg: Wij gaan onze eigen weg).

delen biedt, zou eveneens enige ruimte nodig zijn. Mijn overtuiging is, dat juist een Federatie voor ons de meest geëigende vorm is. Kiezen wij toch niet immer de weg van de minste weerstand en streven er niet naar andere organisatievormen te imiteren. Onze werkwijze en ons doel zijn zo geheel anders. Datzelfde geldt niet in het minst voor het vraagstuk van een „Internationale". Wij, esperantisten behoeven geen internationale samengesteldheid uit landelijke Esperanto-bonden, juist omdat wij esperantisten zijn. Het is zelfs niet wenselijk. Wij, esperantisten dienen zelf, individueel, internationale banden aan te knopen en te onderhouden, juist via een organisatie als S.A.T., waarin geen aantallen een rol spelen, maar de kwaliteit der esperantisten op de voorgrond treedt. Slechts verdient S.A.T. de steun van de landelijke arbeiders-Esperanto-organisaties, welke ook weer via S.A.T. hun onderling belang behartigen.
Blijven wij onze traditie getrouw. Laat ons niet verward raken in allerlei thans in de mode zijnde principes en overboord gooien wat niet ondeugdelijk gebleken is — integendeel! — omdat men nu eenmaal wil, dat alles verouderd is, dat van voor de oorlog stamt. Gaan wij de oude weg en behartigen de propaganda voor en het gebruik van Esperanto als voorheen op zo ruim mogelijke basis, in het belang onzer Federatie en de ganse Esperanto-beweging. Dan dienen wij vele idealen tevens.

H. W. ALINGS.

DE KLOK TERUGGEZET

„Het was een openbaring", schreef in 1931 „Het Volk' in een verslag over het 11e S.A.T.-congres, dat plaats vond in Amsterdam. Van die tijd af ging het crescendo, de ene verslaggever na den ander, en de ene redacteur na den ander, sneuvelde in de strijd tegen Esperanto en gaf zich gewonnen. Uiteindelijk werd ons bestuur uitgenodigd om eens te komen praten over het opnemen van een „Esperanto-rubriek" in de bladen van de A.P. De oorlog maakte een einde aan de „Esperanto-Kolono". Thans is de uitgave van „Het Volk" voortgezet onder de nieuwe naam van „Het Vrije Volk", met een nieuwe redactie. Deze nieuwe redactie heeft echter niets verstaan, noch begrepen van de ervaringen, die haar voorgangster op het Esperanto-terrein had opgedaan en zij meent de klok terug te moeten zetten tot vóór 1931. Dat blijkt duidelijk uit de antwoorden van genoemde redactie, die deze richtte aan de inzenders van stukken, die meenden verschillende beweringen van het bekende artikel van o.m. Bolkestein, waarvan ook een deel door „Het Vrije Volk" werd overgenomen, te moeten rechtzetten.
De hoofdredacteur, de heer K. Voskuil, schrijft in een van deze brieven: „Ervaring heeft ons echter geleerd, dat een levende taal betere kansen heeft tot een voertaal te dienen dan een kunstmatige. Uw vrees voor Engelse „bevoorrechting" kunnen wij niet delen. De Anglo-Saksische volken spelen de facto toch reeds een eerste viool."
Met alle waardering voor de goede bedoelingen van den heer Voskuil, twijfelen we toch aan zijn „ervaring", wij zijn zo vrij om zijn motieven meer toe te schrijven aan een, mogelijk onbewust, vooroordeel dan berustende op ervaring. En die „facto van eerste viool" blijkt toch zeer zeker niet uit de ervaringen, die men met de grote conferentie in San Francisco heeft opgedaan, waarvan de „Daily Mirror" (2 April 1945) getuigde: „De russische afgevaardigden wilden uitsluitend en alleen Russisch spreken; een groot aantal afgevaardigden uit Zuid Amerika slechts Spaans en de weinige franschen spraken Frans".
De secretaris van de hoofdredactie, de heer H. C. Kool, maakt het nog bonter.
Deze schreef: „Wij kunnen echter Uw zienswijze niet delen, in zoverre U bevoorrechting van het Engels ter sprake brengt. Deze taal immers speelt reeds sinds lang, *nog voor het Spaans*, een eerste viool in de wereld."
Het ontbreekt er nog maar aan dat deze heer beweert, dat men in Amerika al Engels sprak ver voordat Columbus dit land ontdekte, en deze toen met zijn mond vol tanden stond. Of dat er op de Olympus alleen maar Grieks gesproken kon worden bij de gratie der engelsen. Ja, misschien brengt hij het eenmaal nog zo ver, dat het Mongools eigenlijk een voorloper van 't Engels is, omdat het engelse vorstenhuis volgens de afstammingstheorie van Dr. Otto Forst de Battaglia zijn stamvader vindt in den groten mongoolsen vorst Dsjengis-Khan.
En toch is het hun taak de lezers voor te lichten, niet waar? Of moeten misschien juist zij ingelicht worden?

konsiderante, ke S.A.T. pruvis esti la sola organizo en kiu tiuj principoj vivadas kaj estas aplikataj;
opinias, ke la starigo de internacio nepre kondukos al disiĝo en la lab. esp. movado;
decidas, ke ne estas dezirinde ŝanĝi la principan starpunkton de la Federacio,
ke ne estas tolereble agadi kontraŭ la de nia Federacio akceptita konvencio kun S.A.T.,
ke estas en la intereso de la lab. esp. movado, ke nia Federacio pli kaj pli agu por S.A.T. kaj kontraŭ starigota Internacio (kiu baldaŭ estus sekvata de alia Internacio);
deklaras, ke samtempa membreco de nia Federacio kaj de Esperanto-Internacio ne povas esti akceptata, ĉar tiu Internatio unue celas detrui SAT-on;
decidas permesi al la anoj de la Federacio nur la membrecon de S.A.T., kun kiu la Federacio starigis konvencion.

Al propono 8a.

Sekcio Emmer-Compagcuum.

La lasta parto tekstu:
La Federacio ne permesu al la anoj de Federacio la membrecon de internacia aŭ mondorganizo, kiu kontrastas kun la internacia aŭ mondorganizo kun kiu la Federacio starigis specialan interkonsenton, aprobitan de la fed. kongreso.

Esperanto Muzeo.

Al propono 17a.

Sekcio Groningen.

Ni starigu komitaton en kunlaboro kun la aliaj esp. organizoj por esplori la eblon fondi *translokeblan* esperanto-muzeon en Nederlando.

Administrado.

Al propono 18a.

Sekcio Groningen.

Anstataŭ la vorto *lokaj* ni legu *provincaj*, kaj anstataŭ la vorto *urbo*, *provinco*.

INGEZONDEN

Ĉu viktimoj aŭ spionoj?

Tre verŝajne multaj el ni ankoraŭ memoras la malgrandan Undine von Medvey kun ŝia patro, germanaj aŭ aŭstriaj rifuĝintoj, kiuj antaŭ la milito aktoris por multaj grupoj kaj distriktoj en nia esperantistaro. Ni ja helpis tiujn viktimojn de la faŝismo germana, ĉar ni sentis **por** la familio von Medvey kaj **kontraŭ** la naciismo. Intence mi skribas, ke ni „sentis", ĉar tiutempe ni ankoraŭ ne povis „scii", kion signifas, esti kontraŭ la germana faŝismo.
Nun montriĝas, ke ni tamen erare prijuĝis la patron Otto von Medvey kun la filineto Undine. En la „Hamburger Illustrierte", jurnalo de la 29a de majo 1943a, do dum la milito, vi povas legi kaj laŭ fotoj konstati, ke tiuj samaj „kompatindaj viktimoj", Otto kaj Undine von Medvey ne hezitis aktori en Germanio por la frontsoldatoj. Kion ili fakte faris ĉe ni antaŭ la milito? Ĉu ili jam estis elsenditaj por spioni por la germana registaro?
D.K.

LA DANAJ ESPERANTISTOJ HELPAS NIN

Jam alvenis en Roterdamo du sendaĵoj da manĝaĵo de niaj k-doj kaj samideanoj en Danio por la Holandaj Esperantistoj. De el R-damo ni sendis la varojn al konataj adresoj en diversaj urboj kaj estis tre verŝajne, ke nun (ĉe la apero de ĉi tiu numero de L.E.) jam pli ol 600 esperantistoj ricevis paketon. En Roterdamo la entuziasmo pri tiu pruvo de solidaro ĉe la danaj esperantistoj estas tre granda, kaj tio estas komprenebla. Malgraŭ tio, ke ni en Nederlando ne plu malsatas, tamen la granda helpagado de niaj danaj amikoj per tio ne perdas sian signifon, nek sian valoron. La danoj helpis nin tuj kiam al ili eblis tio kaj ili helpis plej malavare, ĉar estas mirinde, ke tiom malgranda movado sukcesis kolekti tiom da varoj. Povas esti, ke eĉ venos tria sendaĵo, kiun ni volonte sendos al tiuj urboj en Nederlando, kiuj ankoraŭ ne ricevis ion.
Apartan dankon meritas nia k-do Paul Neergaard, la simpatia organizinto de la SAT-kongreso en Kopenhago, kiun sendube multaj el ni ankoraŭ memoras same kiel ili memoras la neforgeseblajn tagojn tuj antaŭ la milito en la bela ĉefurbo de Kopenhago. Estis D-ro Paul Neergaard, kiu aranĝis la tutan helpagadon en Danio kaj estas tre verŝajne, ke ankaŭ la iniciato estas de li. Ankaŭ per tiuj ĉi linioj ni volas danki kaj komplimenti lin kaj plie ĉiujn amikojn, kiuj montris tiom da „translima" helpemo. Via agado profunde impresis nin.

BAS WELS.

WIE HELPT?

onze oficisto aan een woning in Amsterdam, zo nodig met woningruil Utrecht, of de Federatie aan een woning met magazijn en kantoor, ook eventueel met vergaderzaal, in Amsterdam? Elke mogelijkheid of combinatie en/of winkel, zo mogelijk in het Centrum van Amsterdam wordt gaarne overwogen.

FED.BESTUUR.

FEDERACIA BUDĜETO

pri la lasta duonjaro 1945.

Enspezoj.

Kotizo pri 2000 anoj ..	ƒ 3000.—	
Profito L.S.	„ 500.—	
Elspezoj.		
Lab. Esperantisto (kun ekspedo k.t.p.)		ƒ 1800.—
Afranko		„ 130.—
Kontorbezonajoj		„ 250.—
Kongreso		„ 400.—
Libro-kontrolisto		„ 75.—
Propagando		„ 125.—
Oficisto (kaj asekurajoj) (4 monatoj)		„ 720.—
	ƒ 3500.—	ƒ 3500.—

Rimarko: La elspezoj estas taksitaj laŭ la meza sumo de la jaroj 1937-38-39 kaj 40, kaj iom plialtigitaj por tiuj elspezoj, kiuj verŝajne estos iom pli altaj; ekz. por kontoraj bezonajoj, de kiuj ni perdis multajn sekve de la milito.

Korekto.

En la poemo „Mi estis batalanto" de A.K. oni legu la 8an linion: „Sub fera boto de giganto". (do ne „bato"). Vidu L.E. numero 3 de Aŭgusto, paĝon 12, kolonon 2.

STEMMENTAL CONGRES 1945.

De afgevaardigden brengen zoveel stemmen uit als hun afdeling per ledenlijst aangeeft op 1 September j.l. Algemene leden hebben elk 1 stem. Eventuele onjuistheden geve men schriftelijk in 't congres op. (De cijfers tussen haakjes geven het stemmental congres 1940).

Amsterdam I	42	(75)
„ II	21	(36)
„ III	43	(46)
„ IV	25	(44)
„ V	73	(112)
„ VI	24	(35)
„ VII	42	(61)
„ X	56	(91)
„ XIII	41	(48)
„ XIV	12	(14)
„ XV	26	(37)
„ XVII	20	(16)
Rotterdam I	43	(83)
„ II	114	(143)
„ III	37	(49)
„ IV	52	(63)
„ V	45	(69)
„ VI	27	(25)
„ VII	27	(29)
Alblasserdam	11	(14)
Alkmaar	30	(39)
Almelo	7	(11)
Amersfoort	37	(43)
Andijk	9	(7)
Apeldoorn	11	(25)
Arnhem	25	(51)
Assendelft	11	(8)
Beverwijk	12	(24)
Bussum	14	(14)
Delft	25	(46)
Deventer	32	(39)
Dordrecht	23	(25)
Eindhoven	14	(15)
Emmer Compascuum	9	(5)
Enschede	33	(33)
Gent	8	(23)
Goes	3	(—)
Gouda	47	(41)
Groningen	73	(68)
Den Haag	108	(333)
Haarlem	111	(136)
Halfweg	11	(12)
Heerlen	33	(25)
Heerlerheide	15	(8)
Heilo	13	(25)
Hengelo	18	(14)
Hoorn	21	(12)
Koog a/d. Zaan	16	(26)
Krimpen a/d. Lek	12	(10)
Leeuwarden	43	(60)
Leiden	27	(24)
Nijmegen	17	(17)
Oostvoorne	12	(14)
Schagen	15	(21)
Schiedam	47	(39)
Sliedrecht	16	(30)
Stadskanaal	14	(18)
Terneuzen	15	(17)
Utrecht	30	(49)
Vaals	6	(11)
Vlaardingen	13	(13)
Vlissingen	8	(29)
Waubach	8	(10)
Westzaan	14	(14)
Willebroeck	6	(8)
Winterswijk	8	(11)
Wormer	9	(10)
Wormerveer	21	(18)
Zaandam	54	(45)
Zuilen	26	(25)
Zwolle	30	(44)

Van twaalf afdelingen mochten we nog geen ledenlijst ontvangen. Zij komen in deze opgave niet voor. Hun afgevaardigden dienen zo nodig nog een ledenlijst in op het congres. Deze moet door voorz. en secr. getekend zijn.

PRAVIS HITLER . . . !?

En la januara n-o (1995) de **SAT-Amikaro**, aperanta en Paris, troviĝas raporteto, kiu, miaopinie, indas esti komentata. Temas pri renkontiĝo, kiu okazis en la ĉefurbo de Francio, en la jaro 1942-a, inter germana soldato kaj du Paris-anoj. Iun tagon, ĉi tiuj lastaj promenis enurbe kaj havis verdan stelon ĉe butontruo de sia vesto. Tial la germano alparolis ilin, dirante: „Saluton s-anoj! Ĉu vi estas burĝaj aŭ laboristaj esp-istoj?" Surprizite sed senhezite la du k-doj respondis: „Ni estas SAT-anoj!" (Anoj de **Sennacieca Asocio Tutmonda**). Tiam la okuloj de la germano ekbrilis pro ĝojo kaj li aldiris: „Ankaŭ mi estis SAT-ano ĝis la ekrego de Hitler. . . ." Li parolis flue Esperanton, kaj klarigis, ke en la urbo, kie li vivis, neniam la tieaj k-doj ĉesis kaŝe kunveni, por buŝe praktiki la lingvon. Sed mi citu laŭvorte el la raporto:

„Kiom ĝojiga estis la konatiĝo! La tutan tagon ni promenis tra la urbo kaj vespere tre malagrabla estis la disiĝo. Sed li promesis viziti nin hejme iun vesperon, kaj fakte li venis. Denove ni babilis vere intime, kamaradece, fratece. Poste li sendube foriris el Paris, ĉar ni ne plu vidis lin. . . . Kie ĉi estas nun, frato. . . .?

„. . . . Fakto estas, ke post dek jaroj da blanka teroro, iu SAT-ano el S. . . . . . apud Rejno, parolas pli flue la lingvon ol multaj el ni kaj pensas pli **sennaciece** ol iuj „esp-istoj". Tial mi volas tuj saluti kaj gratuli la SAT-anojn el Germanio kaj aliaj landoj blankaj, kiuj konservis malgraŭ ĉio nian idealon en la profundo de sia koro. — Andreo."

Kredeble legantoj pensos, ke tia fakto ne kongruas kun la titolo de ĉi tiu artikolo. Klarigcele mi do konigu, kiel Hitler praviĝis la malpermeson je propagando kaj instruado de Esp-o en Germanio. Tiam estis publikigita interalie jeno:

„**La PRAKTIKADO de sennacieca lingvo KUN EKSTERLANDANOJ povas nur difekti la nacieca senton ĉe ties PRAKTIKANTOJ**".

Jes ja, tiel estas, kiel pruvas la ĉi supre raportita fakto. Cetere, mi povus mencii aliajn el mia propra sperto. Sed eble sufiĉos, ke mi senhonte konfesu, ke lastatempe, kiam mi legis, ke Kioto, Nara k.a. urboj japanaj, kiuj entenas artajn trezorojn kaj kie mi havas geamikojn, estis b o m b a r d a t a j, tiam mi spertis la saman ĉagrenon, kiel antaŭe ĉe la ekscio, ke francaj urboj estis bombe detruitaj. Per mia longdaŭra praktikado de Esp-o kun homoj el plej diversaj mondpartoj mi sekve perdis ĉian naciecan senton kaj akiris ian patriotismon planedan.

Ĉie en la mondo estas bonaj kaj malbonaj homoj. Kaj la nacieca patriotismo povas fari sovaĝan beston eĉ el plej bona homo. Pri tio tre tipa estas la angla moto: „Right or wrong, my country", kio por angla patrioto signifas, ke li defendas sian landon, ĉu ĝi pravas aŭ malpravas.

Nu, se fakte Hitler pravis en sia opinio pri praktikado de sennacieca lingvo, tio signifas, ke ĉiuj liaj kontraŭuloj malpravis, malatentante la Esp-an aferon. Kaj mi firme konvinkiĝis, ke ĉiuj homoj, kiuj ne praktikadas Esp-on, havas sian parteton da respondeco en la milito. Ili kvazaŭ konsistigas naciecan paston, kiun knedas regavidaj politikuloj. Kaj tiel ebliĝas, ke diverslandaj patriotoj interbuĉiĝu.

Necesas ja penadi por seniĝi sin je nacieco kaj tiel atingi nuran sentkapablon homecan, se oni sincere volas agadi efike por starigo de daŭra paco en la mondo.

Kiu ne lasas sin trompi per bombastaj frazoj de regnestroj kaj diplomatoj, tiu povas klare konstati, ke la nunaj rilatoj inter la „unuiĝintaj nacioj" jam entenas m u l t a j n ĝermojn de malpaco, kiuj kreskos ĝis okazigo de tria mondmilito. Tial por mi fariĝis kvazaŭa aksiomo tio, kion mi jam diris en RENOVIGO antaŭ tri jaroj, kaj ne laciĝos ripeti:

„Esperi daŭran pacon inter nacioj, estas same malsaĝe, kiel celi bonfarton per englutado de veneno: la nacieco ja venenas la homaron".

Meks, Jul. 45. E. LANTI.

(El „Renovigo", Meksiko, Aŭgusto 1945. Red.).

BESTUURSMEDEDELINGEN

Het Congres.

Het 26e congres vindt plaats op 6 en 7 October a.s. in gebouw „de Leeuw" Valkenburgerstraat, in het centrum van Amsterdam.
Voor bijzonderheden verwijzen wij o.a. naar de mededelingen in de vorige L.E. en in „Interkontaktilo" van September, No. 2.
De congreszaal wordt om 13 uur geopend. De afgevaardigden die nog iets met het bestuur wensen te bespreken, hebben daartoe in het congresgebouw de gelegenheid van 14 tot 17 uur. De eerste zitting vangt aan Zaterdagavond om 19.30 uur, Zondagmorgen om 10 uur de tweede zitting.

Afrekening aan de afgevaardigden.

Daar, door de geldsanering, het mogelijk is, dat onze penningmeester niet over voldoende geldmiddelen beschikt, verzoeken we de afgevaardigden hiermede eventueel rekening te houden.

Libro-Servo.

We zijn er eindelijk in geslaagd de nodige voorzieningen te treffen om een geregeld verloop te kunnen verzekeren. Inmiddels is echter een grote achterstand ontstaan, die nu evenwel meer en meer wordt verwerkt. Onze oficisto, k-do Degenkamp, heeft inmiddels zijn werkzaamheden aangevangen.
Hoewel alles wat kantoor en magazijn betreft nu geregeld is, mogen wij evenwel niet uit het oog verliezen, dat een en ander een voorlopig karakter draagt.
Wij hopen t.z.t. die maatregelen te kunnen treffen, welke aan de L.S. de nodige zekerheid van woning en outilage zullen verschaffen. Zij, wier bestellingen nog niet werden uitgevoerd, kunnen deze binnenkort tegemoet zien.
We doen een dringend beroep op onze afdelingen om ons van pakpapier te voorzien, daar het anders in de nabije toekomst niet mogelijk zal zijn de verzendingen te verzorgen. Of is er iemand onder onze leden, die ons weet te helpen met de aankoop van een behoorlijke voorraad?

Propagandaplaat

Aan al onze afdelingen is een kwantum propagandaplaten toegezonden.
De prijs van de plaat is 15 cents per stuk. De afdelingen, die onverhoopt deze platen nog niet ontvangen hebben, worden verzocht dit onverwijld aan ons adres op te geven. Wegens de papierschaarste moesten wij de oplaag echter beperken. Wij vertrouwen dat zij hun weg wel vinden en zonder uitzondering overal op de juiste plaatsen hun werk kunnen doen voor de propaganda, en ons een rijke oogst voor de cursussen bezorgen.

Novaj membrolistoj.

La novaj membro-listoj jam estas dissendataj. Por faciligi nian laboron la sekciaj sekretarioj bonvolu atenti jenajn dezirojn niajn.

1. Ĉiam aldonu la antaŭnomojn (litere).
2. Se estas ino, ne forgesu mencii tion.
3. Por ĉiu ano oni uzu kolonon (ankaŭ por edzinoj).
4. Nepre aldonu la propran nomon de la ino, se temas pri geedzoj.
5. Prefere oni skribu la geedzajn parojn plej laste sur la listo, cetere oni atente legu la komunikojn sur ĝi.

Jam antaŭe nian dankon.

Ricevitaj donacoj

Danke al la donacintoj ni ĉi sube kompletigas la raporton aperintan en L. E. numero 3, paĝo 14.
P. de Bl., Hoek (Zld.) ƒ 10.—; A. H., Eibergen, ƒ 10.—, M. P. B., Baarland (Zld.) ƒ 15.60; sekcio Eindhoven ƒ 15.50; sekcio Heerlerheide ƒ 116.20 kaj sekcio Schagen ƒ 17.—.
Kun la antaŭe menciita sumo de ƒ 414.82, entute ƒ 599.12.

Abonnement L.E.

De abonnementsprijs voor L. E. is vastgesteld op ƒ 1.75 per jaar.

Volgend L.E.

verschijnt zo mogelijk 27 October.
Copy voor dat nummer gelieve men ons vóór 15 Oct. te doen toekomen.

LA HAGA, S.A.T. RONDO

devove funkcias. Jam kelkaj malnovaj aktivuloj anoncis sin ĉe la peranto k-do Varkevisser, Zandvoortstraat 11, Scheveningen.
Ni esperas, ke ĉiuj antaŭaj S.A.T. anoj, kiuj transvivis la kvinjaran amasmurdon, ree ne nur membriĝos, sed aktive partoprenos la farotan laboron. Jam la internacia kampo starkiĝis, ne nur per larmoj kaj sango, sed por la postvivantoj ankaŭ per spertoj. Precipe rilate al la lingva problemo.
Ĉiu esperantisto scias, ke Esp. estus vana, sen intern. kontakto kaj interrilatoj. Ni do plenumu la farendan taskon. V.

Esperanto-examens

Voor de Esperanto-examens A. en B., die plaats vinden op Zondag 21 October a.s. in Amsterdam, en Zaterdag 27 October in Den Haag, geve men zich op vóór resp. 1 en 8 October bij het secretariaat van de Algemene Nederlandse Esperanto Examen-Commissie, mej. H. M. Mulder, Zilvermeeuwstraat 29, Badhoevedorp. Prospectus wordt op aanvraag gratis toegezonden.

Kandidatoj por la estraro.

La malnova estraro, escepte de k-do A. Lafeber, kiu pro familiaj cirkonstancoj ne povas akcepti novan kandidatigon, estas reelektebla. Krom la antaŭaj estraranoj partoprenis en la antaŭpreparaj laboroj k-doj Schoonenberg kaj Veldhove, kiuj same pretas akcepti elekton.

Konkludo de la honoriga komitato.

Konsidere al la favoro de la Federacio la fed. estraro opiniis dezirinde peti al findindaj k-doj esploron pri la sinteno de k-do F. de Vries, ano de la fed. estraro, kies iama aneco de N.A.F. necesigis la esploron, ĉu nomita k-do povas esti konsiderata kiel politike kaj ĝenerale fidinda.
Ĉi tiu komitato, konsistanta el k-doj H. W. Alings, Jac. Lem kaj W. H. van Lier, venis post detala esploro al jena konkludo:
La komitato,
sciiĝinte pri la skriba atesto de atestanto kaj la skriba defendo de k-do F. de Vries, aŭdinte ambaŭ k-dojn, opinias, ke en la „afero de Vries", nur temas pri lia N.A.F.-aneco dum ĉirkaŭ unu jaro, ĝis meze de 1943a kaj lia propagando ĉe liaj kolegoj por tiu organizo.
La komitato,
konsiderante, ke k-do F. de Vries ĉiam favore laboris por nia Federacio;
ke lia sindikato plene fidas k-don F. de Vries, kio montriĝis per la fakto, ke li senskrupule estas akceptita kiel fakgrupa estrarano;
kvankam bedaŭrante lian sintenon, (kiun ĝi malaprobas) rilate al N.A.F., tamen konkludas, ke k-do F. de Vries estis kaj estas plene fidinda, tiel ke ne ekzistas motivoj por malrajtigi lin funkcii kiel federacia estrarano.

La komitato supre nomita
(subskribis) H. W. ALINGS.
W. H. v. LIER.
JAC. LEM.

LA SUBAKVIGO DE WALCHEREN

(En la komuna klubgazeto de niaj sekcioj Amsterdam 7a kaj 15a „Esperanto Venkos" ni legis artikolon de nia konsilantarano k-do Houtekamer el Souburg — vilaĝo sur la insulo Walcheren — kies enhavo meritas pli vastan legantaron, kaj sekve aperas ĉisube. Red.).

La kalendaro montris la 2an de oktobro 1944a. Estis la tria kaj mi funkciigis la radioaparaton por aŭskulti Anglion. La aparaton ni havas kaŝe en la fabriko. Jen subite aŭdiĝis:
„Averto al la loĝantaro, kiu loĝas apudborde de Skaldo (Schelde). Forlasu kiom eble plej baldaŭ viajn loĝolokojn. Se eblos al vi, foriru el Zelando aŭ vi iru al la plej altaj lokoj de Walcheren, ĉar estas eble, ke la germanoj subakvigos la insulon. Laboristoj de elektro-farejoj kaj gasfabrikoj, vi tuj forlasu viajn laborejojn."

Ĉar mi laboris en gasfabriko en Vlissingen, mi tuj iris al miaj kamaradoj kaj rakontis, kion mi jus aŭdis. Ni interkonsentis foriri. Tuj poste aŭdiĝis la alarmsignalo. Ni mire rigardis unu la alian kaj interdemandis: ĉu jam nun? Sed aperis nur du aviadiloj kaj ili faligis dekmilojn da flugfolioj, sur kiuj ni legis la averton, aŭditan per la radio. Ĉar ni jam multfoje spertis la teruraĵojn, kiuj jam okazis sen averto, ni ne plu dubis kaj tial adiaŭis unu la alian per manpremo, dirante: „ĝis post la milito". Per tiuj vortoj ni celis: „Post la liberigo de Walcheren".

Mi ne kuraĝis resti en mia hejmo en Souburg, ĉar la germanoj kompreneble ne toleros, ke la fabriko ne plu funkcias. Mi do iris kaŝi min en Middelburg kaj mia edzino kuniris. Cetere tamen konsilindis foriri, ĉar en la domo flanke de nia loĝis germanoj, kiuj pretigis ĉion por eksplodigi tiun domon. La sekvintan tagon, tagmeze je la unua aŭdiĝis la alarmsignalo. Aperis multe da aviadiloj, kiuj bombardis la faman digon apud Westkapelle. La sekvo estis, ke parto de Walcheren subakviĝis. La homoj, kiuj loĝis tie, devis forkuri al aliaj lokoj. Kelke da tagoj poste oni denove bombardis la digon kaj pli da akvo enfluis. La vilaĝo Westkapelle malaperis, parte pro la bomboj, parte pro la akvo. Multaj homoj mortiĝis en tiu ĉi loko. En ŝirmejo tuj apud la digo, troviĝis kvardek du homoj, kiuj pro multeco, devis stari premite unu kontraŭ la alia. Subite entorentis la mara akvo kaj malebligis al la homoj savi sin. Ili ŝirmis sin kontraŭ la bombopecoj kaj terure mortiĝis pro la akvo. Nur du sukcesis savi sian vivon; la aliaj dronis staranataj. Krome centoj mortiĝis pro la bomboj.

Intertempe multaj viroj vane klopodis fari provizorajn digojn por haltigi la fluon de la akvo, dum kiam la „nobelaj" germanoj ĉasis je ili por kapti ilin.

La 7an de oktobro, sabaton posttagmeze aperis multege da aviadiloj kiuj i.a. per 6000 kilogramaj bomboj bombardegis la digojn apud Vlissingen, Ritthem kaj Veere. Tio daŭris kelka da horoj, dum kiam la tero de tuta Walcheren tremegis. Ĉie vidiĝis aviadiloj, kien ajn oni rigardis. La homoj amasiĝis kaj demandis: Kio nun okazas?" Nu, ni baldaŭ rimarkis, kio okazas. Pli da akvo enfluis; preskaŭ la tuta insulo subakviĝis kaj baldaŭ la akvo aperis en la stratoj de Vlissingen kaj Middelburg. Nur malgranda parto de la insulo restis seka, ĉar ĝi estas ĉirkaŭita per digoj.

En tiuj tagoj la homoj laboregis por savi la brutaron kaj la havaĵojn. Oni metis la meblojn sur la subtegmentejon kaj poste forlasis sian domon. Multaj volis iri al Zuid-Beveland, sed tio ne plu eblis, ĉar la ununuran vojon al Z.B. oni bombardadis kaj dum la tuta tago flugis super ĝi la aviadiloj, kiuj pafis al ĉiu, kiu kuraĝis iri sur la vojo.

La homoj do estis devigitaj serĉi rifuĝejon en Middelburg, en kiu urbo oni povis loĝi nur en la centra parto pro la akvo. Miloj da homoj rifuĝis en tiun urbon kaj loĝis tie dek-, dudek-, aŭ trikdekope en unu domo, sen elektro, gaso kaj akvo, ĉar ankaŭ la akvokundukilo ne plu funkciis. Krome ankaŭ niaj germanaj protektantoj devis loĝi en Middelburg, pro kio ni vivis kiel haringoj en barelo dum kelke da monatoj.

La 1an de novembro albordiĝis la liberigontoj en Vlissingen kaj West-Kapelle. Tri tagojn oni batalis en Vlissingen kaj tiam komenciĝis la pafado al Middelburg. Tio daŭris tri tagojn kaj noktojn, dum kiu tempo la germanoj tute ne kontraŭstaris. Ankaŭ ili, same kiel ni, restis en la keloj. Kial do tiu freneziĝa pafado, kiu mortigis multajn kaj detruis sennecese? Eĉ nokte oni faligis bombojn sencele.

Fine la 6 an de novembro je la kvina Middelburg estis liberigata de kelke da „tankoj".

(Finota).

† FUNEBRA KOLONO †

Aldone al la „Funebra Kolono", aperinta en L.E. de Augusto (paĝo 12) ni havas la malĝojigan devon aldoni la nomojn de

K-do G. Bexkens
fervora ano kaj aktiva S.A.T.-peranto de Amsterdam-X, mortis pro longdaŭra malsano.

K-do Jan Bisschop
ano de sekcio Antwerpen, mortis en germana koncentrejo, la 12an de junio 1944a.

K-do van Bronkhorst
ano de sekcio Hoorn, mortigita de la germanoj.

K-do H .M. Broekhuizen
aktivulo kaj prezidinto de sekcio Den Haag II, mortis en 1941.

K-do W. Bruin
iama kasisto de Amsterdam-V.

K-do van Greuningen
multpromesa komencanto, ano de Amsterdam-X mortis pro bombardo en Germanio.

K-do Ph. N. Heinze
ĝen. membro en Maarn, mortis post longdaŭra malsano.

K-do Frans Hies
aktivulo de sekcio Willebroek (Belgio), mortis pro bombo-atako en Germanio.

K-do Jans
ano de Amsterdam-X, mortis pro kaŭzo nekonata.

K-do J. Schaap
ano de sekcio Groningen. Liberigita de la Amerikanoj de el Germanio, li tamen pro tuta elĉerpiĝo kaj malsano poste mortis.

K-do P. H. Veltman
fervora ano kaj aktivulo en la sekcia teatraja grupeto de Amsterdam-X, mortis subite post dutaga malsano.

K-do G. J. Voogd
ano de Amsterdam-V.

Krome ni memoras la multajn gekamaradojn, pri kiuj oni nun ankoraŭ nenion scias, sed el kiuj multaj sendube neniam revenos, kaj mortis pro la kruelajoj fare de germanaj sadistoj. Ĉi tiu fakto montras la nerefuteblan neceson de ilia idealismo, kiu direktis sin al tutmonda humanismo kaj al mondpaco.

FEDERACIA ESTRARO.

INGEZONDEN

TUTMONDA JUNULAR-MOVADO.
In de kop van Noord-Holland komen we bij onze propaganda voor de Federatie telkens in botsing met leden en afdelingen van de Tutmonda Junular-Movado. De vraag is: moeten we als Federatie de T.J.O. erkennen als specifieke neutrale Jeugdorganisatie of niet? Natuurlijk hebben de jonge Esperantisten, indien zij dit wensen, recht op een neutrale organisatie. (Ik zelf ben een tegenstander van aparte Esperanto-organisaties naar politiek of geloof, waar het de jongeren betreft.) Ik geloof ook dat L.E.E.N. en de Federatie met zo'n organisatie zouden moeten samenwerken. Tegen T.J.O. zijn echter zeer ernstige bezwaren aan te voeren.
1e. De T.J.O. is geen democratische organisatie. Mevr. van Veenendaal-Bouwes zwaait er de scepter en trekt zich er zelfs niets van aan, wat haar mede-bestuurders besluiten, zij gaat haar eigen weg. Ook nu, na de oorlog, weer. „La Juna Vivo" wordt beschouwd als het orgaan van T.J.O., maar het is niet, zoals bij de organen van andere verenigingen, dat de redactrice rekening en verantwoording schuldig is aan de leden der organisatie. Het orgaan van de vereniging is dus een privé-aangelegenheid van één lid.
2e. De T.J.O. is zelfs geen jeugdorganisatie. De naam is, wat Nederland betreft, eenvoudig boerenbedrog. Iedereen, oud of jong, kan lid zijn, als je maar achter Van V. wilt aanlopen. Wil de T.J.O. dus waardering en erkenning der bestaande Esperantisten-vereniging verkrijgen, dan zal er eerst het een en ander moeten veranderen. Men zal het „leidstersprincipe" moeten prijsgeven en men zal een leeftijdsgrens naar boven moeten vaststellen zo, dat het werkelijk een jeugdorganisatie wordt.
Gelukkig is er in het bestuur een groep, die deze kant uit wil, maar of die groep haar zin zal krijgen? Ik geloof, dat het beter is, dat men een nieuwe T.J.O. opricht, zonder Mevr. v. V., want met haar is samenwerking op den duur toch niet mogelijk. Misschien gaat er dan weer een storm van verontwaardiging op, maar tenslotte zal men toch moeten erkennen, dat de Federatie gelijk had, toen ze zich ontdeed van iemand, die niet de organisatorische weg *kan* volgen.

W. BRAAKENSIEK.

Schoorl, 19 Sept. 1945.

Uit de afdelingen

AFD. ARNHEM
Secr.: Schuttersbergweg 61

La 25an de julio okazis la unua kunveno post la liberiĝo. Ĉeestis 23 gek-doj kaj nikonstatis, ke ĉiuj intencas entuziasme daŭrigi la Esp.-laboron. Nia sekcio nun nombras 25 anojn, do pri la komenco ni povas esti fieraj. Ĉar nia sekcio perdis ĉion, ekzemple la bibliotekon, propagandmaterialon, studlibrojn k.t.p., ni petas al aliaj sekcioj helpon, por ke ni povu propagandi.
En 1944a nia urbo nombris proksimume 100.000 enloĝantojn kaj nun post 9 monata evakuado 70.000 revenis, ĉar multege da domoj estas tute detruitaj.
K-do Henstra nun estas nia prezidanto, ĉar k-do Saaltink perdis sian domon kaj tutan havaĵon.
Pri la konversacivesperoj ni decidis dum la somero kunveni alternsemajne. Unue la 8an de aŭg. plue la 22an de aŭg., la 5an kaj 19an septembro en „Opbouw", Rosendaalschestraat (Paviljoen).

J. A. Lubbers, sekr.

AFD. DELFT
Secr.: v. d. Heimstraat 59

„La 28an de junio nia sekcio refondiĝis. Ni sukcesis lui la salonon Nieuwe Langendijk 5o, en kiu ni provizore ĉiujaŭdvespere kunvenas por konversacii kaj por refreŝigi nian scion pri la gramatiko. Bedaŭrinde nia biblioteko perdiĝis, sed ni tuj eklaboris por fondi novan, kaj dank' al libervolaj donacoj de nia anaro

tiu laboro plensukcesis. Tuj post la verda monato, en kiu ni okazigos propagandvesperon, la elementa kurso komenĉiĝos. Jam nun kelkaj personoj anoncis sin. Ni ankaŭ eldonas propran grupgazeton, por kiu ĉiuj anoj promesis sian kunlaboron. La nova plenuma estraro konsistas el jenaj anoj: Prez. H. W. Kardolus; Sekr.: W. de Roo; Kasisto: H. Bank. La sekcio havas 23 membrojn. Ni ĉiuj promesis kunlaboron, por ke „Nia Idealo Alta" kiel eble plej baldaŭ reakiru sian antaŭmilitan forton."

W. de Roo, sekr.

AFD. GOUDA
Secr.: Graaf v. Bloisstraat 30

La 30an de majo laŭ iniciato de kelkaj eksmembroj refondiĝis la Fed. sekcio „Ni persistu" kun 11 geanoj. La tiam elektita provizora estraro kun k-do W. van Heeren, prez., A. de Smit, sekr., kaj k-dino M. Broekhuizen, kas. laboris sur vasta bazo kaj sukcesis grandigi la sekcion ĝis 43 gemembroj sekve de la kunfondiĝo de la tri antaŭmilitaj grupoj, el kiuj unu ne apartenis al la Fed. pro la tiamaj konfliktoj, evidentiĝintaj eĉ en Rotterdamo kaj kelkaj aliaj lokoj. Tamen la milito instruis nin suriri aliajn vojojn. Eĉ la katolika grupo en Gouda volas kunlabori propagandterene.
La membrarkunveno je la 20a de julio elektis la nomon „Konkorde antaŭen". Kiel bago la Fed-aj statuto kaj regularo estis akceptataj. Ĝis oktobro okazos nur konversaciaj vesperoj kaj eventuale kelkaj ekskursoj. Por la verda monato jam elektiĝis propaganda komisiono, kiu tuj faros financajn preparojn. En oktobro refunkcios komenca, daŭriga kaj diploma A-kursoj, kaj, se eble, ankaŭ infankurso, por kiuj jam kelkaj anoncis sin. Por la difinita estraro elektiĝis k-doj A Hordijk, prez., W. J. v. d. IJssel, sekr.; P. v. d. Star, kas.; W. v. Heeren, bibl.; kaj B. Terlouw, asesoro. „Konkorde antaŭen" esprimis en ĉi tiu kunveno la volon iri konkorde antaŭen!

AFD. GRONINGEN
Secr.: Nachtegaalstraat 89a

Tuj post la liberiĝo de nia urbo, nia malnova estraro kaj kelkaj aktivuloj kunvenis por priparoli la restarigon de nia sekcio. Kelkajn momentojn ni rememorigis k-don Harry de Metz, nian prezidanton, pri kiu estas dube, ĉu li iam revenos (la germanaj sadistoj transportis lin al Polujo).
Provizora estraro estis elektata. Ni decidis, pere de aldoma vizito, instigi niajn malnovajn anojn denove aniĝi. Proksimume 80 pct realiĝis. Post tiam ankoraŭ 32 membroj anoncis sin. Nia sekcio nun nombras 72 anojn. Kune kun la neŭtraluloj ni partoprenis la demonstracion, okaze de la liberiĝo, kompreneble kun niaj flagoj. En nia unua membrokunveno oni kolektis 119.5 guldenojn por nia sekcio. Por la Federacio ni kolektis 101 guldenojn.
Ĉiun jaŭdon ni kunvenas je la 8a en "'t Prinsenhof", kie ni konversacias kune kun la neŭtraluloj, la kristanoj kaj la katolikoj. Gekamaradoj en ĉi tiu monato, „LA VERDA", ni ĉiuj laboregas, por ankoraŭ pligrandigi nian Federacion.

R. van Kempen

AFD. HALFWEG
Secr. Spaarnwouderweg 843, Vijfhuizen.

Post la fino de la milito ni restarigis nian sekcion kaj propagandadas Esperanton. Ni verkis artikolojn al la lokaj gazetoj, kiuj publikiĝis ilin. Ni organizis dum 2—9 septembro ekspozicion, kiu sukcesis. Ni havas la konsenton de la komunuma estraro por uzi la lokan lernejon por niaj kursoj, kiuj komenciĝis la 11an de septembro por infanoj kaj la 13an de sept. por komencantoj. La konversacia vespero okazas ĉiuvendredvespere ĉe k-do Maas, IJweg 136. Infangrupo „La Junaj Migrantoj" geknaboj 10—13jaraj, deziras korespondi kaj interŝanĝi illustritajn kartojn kun aliaj geknaboj; respondo garantiita. Skribu al la sekr.: Dirk van Rijn, Spaarnwouderweg 843, Vijfhuizen.

D van Rijn, Sekr.

AFD. HOORN
Secr. Keern 376

Nia sekcio rekomencis post longa tempo sian laboron. Ni enskribis 18 anojn kaj esperas, ke tiu nombro grandiĝos. Por refreŝigi la scion de la lingvo, ni starigis ripetkurson kaj komencan kurson.
Ni rememoris k-don van Bronkhorst, kiu estis mortigita de naci-manoj. Ni perdis tiu laboreman kaj bonan amikon.
La kunveno elektis novan estraron, resp.: Duursma, Presidanto; R. Sas, Sekretariino; L. Willeboer, Kasistino.

Afd. Den Haag.
Secr. Potgieterstraat 9.

Onze conversatie-avonden vragen de volle aandacht. Elke Dinsdagavond na de „refreŝiga kurso" genieten we van een aktueel onderwerp door een der leden ingeleid.
11 Sept. was de lezing bij k-do Valkenier omgezet in een pianoconcert. We maakten een muzikale reis door vele landen, waarbij k-do Valkenier met virtuositeit het internationale programma vertolkte. Hierop volgde nog een leerzame avond, waarvan de thuisblijvers alleen maar spijt kunnen hebben.
Maak onze conversatie-avonden tot het **levendige middelpunt onzer Haagse afdeling.** Zij zijn er voor **alle leden.** Ook de „sperluloj" kunnen hier hun tong los maken.

AFD. LEEUWARDEN
Secr. Marnixstraat 19.

Tuj post la liberiĝo, la antaŭ-milita estraro kunvenis por restarigi nian sekcion. Je la dekoka de majo ni unuafoje kunvenis en la „Gebouw van de Transportarbeiders, Oosterkade, la loko, kie antaŭ 15 jaroj ni ankaŭ estis por strarigi nian sekcion.
Kvar gazetoj: „Leeuwarder Koerier", „Het Parool", „Het Vrije Volk" kaj „De Waarheid" enpresigis niajn klubsciigojn.
En kunlaboro kun la Frisa Esperantista Rondo ni partoprenis en la procesio je la 13a de Septembro, Leeuwardena Nacia Festotago. La Esperanto grupo en tiu procesio prezentis grandegan verdan stelon, portatan de kvar diversnaciaj personoj kaj ĉirkaŭitaj de ok diversnacie vestitaj sinjorinoj. Antaŭ ĝi iris figuro: Paco kaj Esperanto; kaj ĉe la fronto iris profesoro, portanta grandegajn vortarojn kaj tabulon kun la vortoj: Nu kan ik met alle volken spreken. Lin sekvis junulo, portanta unumane lernolibron, kaj alimane grandan stelon kun la vortoj: Ik ook. La belguste aranĝita grupo vekis ĉies entuziasmon; kaj la lokaj jurnaloj menciis, ke ĝi ricevis ekstran premion.
Oni elektis la malnovan estraron: Prezidanton J. Tjepkema, Sekr-on C. H. Heiner, Kas-on A. Stellema, 2a Prez-on A. v. Dijk, 2e Sekrinon kaj libro-servantinon T. Brinkman.
La germanaĉoj kondamnis nian anon J. v. d. Kaa al la kuglo; por li la liberiĝo de la urbo Groningen kie li estis en malliberejo, venis ĝustatempe; kaj T. de Groot revenis ĉe sia familio tre malsana, post kvarjara restado en koncentrejo en Germanlando.

C. C. M. Rijpstra-Timmermans.

AFD. ROTTERDAM III
Secr. Ruwaardstraat 54 b (W)

Fine de julio rekreiĝis sekcio III Roterdamo. Ĉiuj ĉeestintoj, inter kiuj ne malmultaj novuloj aliĝis — 27 gekamaradoj — post kelkaj enkondukaj paroloj.
La estraro konsistas el la gekamaradoj. J. Bout, unua prezidanto, J. M. Timmerman, dua prezidanto. Jocq. V. Dupain, sekretario, Ruwaardstraat 54b, Rotterdam (West). K-dino P. H. Luijendijk, asesorino kaj k-do N. de Wilt, asesoro.
Ĉar ankoraŭ mankas multaj malnovaj anoj, ni instigas ĉiujn bonvole diskonigi nian restariĝon. Komence de septembro enregistriĝis jam 40 geanoj.
Ni provizore konversacias ĉiun ĵaŭdvesperon je la oka en la saloneto „Recht door Zee", Catharina Beersmansstr. 29, Rotterdam (W.).

Sekr.

AFD. ROTTERDAM VI
Secr. Zegenstraat 67 B.

La 20an de aŭgusto nia sekcio restariĝis. Dum tiu kunveno anoncis sin 27 anoj. Bona sukceso! La anoj elektis i.a. jenajn k-dojn: prezidanto F. v. Renn, Resedastraat 19 B; sekretario L. C. v. d. Hoek, Zegenstrat 67 B; kassisto D J. Lindthout, 1e Carnissestr. 22 B.
Gek-doj, vizitu ĉiam la klubvesperojn kaj klopodu fari ion. La kunvenoj okazos ĉiun lundon en la salono E.H.B.O., Wolphaertsbocht 70.

L. C. v. d. Hoek, sekr.

AFD. ZAANDAM
Secr. Franschestraat 17

Naast de groene-maand-propaganda en voorbereiding der cursussen vraagt ook het komende congres onze aandacht. In L.E. hebben we kunnen lezen, dat slechts een beperkt aantal kaarten voor iedere congres-zitting beschikbaar kan worden gesteld. Zij die graag het werk-congres willen bijwonen, geven zich de a.s. vergadering op.

Het Bestuur.

AFD. WILLEBROEK.
Secr. Appeldonkweg 37.

La 29an de aŭg. nia sekcio refondiĝis. Kelke da eksanoj ĉeestis, el kiuj oni **elektis** provizoran estraron:
Prezidanto kaj bibliotekisto: Van Saelen, J. Raportisto: Borghijs. R. Sekretario: Daelemans. C. La estraro instigis la ĉeestantojn regule ĉeesti niajn kunvenojn, kiel ili faris antaŭ la milito kaj precipe propagandi Esperanton dum la verda monato kaj varbi novajn membrojn por niaj sekcio kaj ideo.
La estraro decidis, ke la sekvonta ĝenerala kunveno okazos la 19an de sept. je la 19.45 horo ĉe nia prezidanto, k-do Van Saelen, J. Molenstraat 80, Willebroek.
La sekretario, Daelemans. C.
Appeldonkweg 37, Willebroek.

DISTR. ZUID-HOLLAND.
Secr.: Frankendaal 135, Rotterdam-Z.

La 12an de aŭg. ni kunvenis, kaj la kunveno estis vizitata de multaj gek-doj, la malbona trafiko ne multe malhelpis al la vizitado.
El la diskutoj klare montriĝis la laboremo kaj entuziasmo de la membroj. En kelkaj sekcioj venis petoj de intervenoj, ĉe la aranĝoj de kursoj. Ni klopodos helpi **ĉiel**, per kursgvidantoj kaj materialo.
Oostvoorne, Maassluis, Dordrecht kaj Alblasserdam jam petis kursgvidantojn. Ĉu ankoraŭ pli?
Ni esperas, ke anoncos sin sufiĉe da gek-doj por la gvidado. Sekci-sekretarioj, notu la adreson de la kasisto de la S.H.D. k-do J. v. Bezouwen. Mijnsherenlaan 110, Rotterdam (Z.)!

F. H. Koppenjan, Sekretario

La 16-an de aŭgusto mortis unu el la fondintoj de nia sekcio

k-do T. GOUDBEEK

Dum 16 jaroj li estis nia kasisto; ni perdis unu el la plej fidelaj membroj kaj ne forgesos lin.

Sekcio Zwolle F.L.E.

FLORMAGAZENO „Belflora"
Koningstraat 481V - DEN HAAG
*
Liveras ĉiajn bukedojn k.t.p.
Esperanto parolata.

DRUK. DICO, AMSTERDAM